

L'ESCOLA INCLUSIVA. UNA VISIÓ DE LES FAMÍLIES

Noemí Santiveri Papiol

Professora de Pedagogia Aplicada de la UAB

Secretària de la Plataforma Ciutadana per a una Escola Inclusiva a Catalunya

Mare d'un fill amb discapacitat

RESUMEN

La participación de las familias en la Plataforma Ciudadana para una Escuela Inclusiva en Catalunya contribuye y aporta elementos de análisis y de reflexión con el objetivo de conseguir una escuela inclusiva de calidad para todos los niños y niñas del país. Las acciones de la Plataforma van encaminadas a sensibilizar a nuestra sociedad y a presionar a los partidos políticos para el apoyo necesario institucional y legislativo necesario.

ABSTRACT

The participation of the families in the Civic Platform for an Inclusive School in Catalonia contributes elements of analysis and reflection with the objective to obtain an inclusive school of quality for all the children of our country. The actions of the Platform go directed to sensitize to our society and to pressure to the parties political for the institutional necessary support and necessary legislature.

La vida és energia i així és com s'ha de viure. Per aconseguir les fites que ens proposem ens cal motivació, interès, autoestima, salut i energia. Des de ben petits se'ns ha format i educat per a poder gaudir del nostre pensament dins d'una societat. Ens eduquem entre els nostres iguals i amb ells aprenem les regles de la nostra societat.

El primer nucli de contacte d'un nadó és la família i el segon nucli és l'escola. La família inicia el paper de supervivència i protecció. L'escola com el gran context socialitzador i la primera comunitat en la qual l'infant es desenvolupa i assumeix la seva autoestima.

Tots els pares que formem part de la Plataforma Catalana per a una Escola Inclusiva a Catalunya tenim un nexa que ens uneix i fa que el nostre prisma de l'escola inclusiva sigui inequívoc. Som pares amb un fill o filla amb discapacitat.

Aquests tres paràgrafs inicials són l'origen del nostre pensament, i des de l'any 2001, amb el punt de partida del Manifest per una escola inclusiva, anem desenvolupant i madurant els nostres pensaments, unint criteris i ajudant per donar a conèixer l'esperit de l'escola inclusiva. En aquesta tasca comptem amb la col·laboració de molts professionals i tècnics del món de l'educació. Entre tots el prisma de la Plataforma és múltiple i el consens una necessitat.

Les famílies hem passat per un llarg procés des del naixement del nostre fill, filla.

Diferents moments que no poden generalitzar-se, ni poden sintetitzar-se, ni és la nostra intenció, en aquest text. Hi ha un temps vital on cal que la família sàpiga què és una discapacitat, quina és la del seu fill o filla i com aconseguir ajudar que l'infant tingui qualitat de vida. Aquest temps és de lluita amb nosaltres, amb les nostres il·lusions i esperances. És una lluita que aconseguim guanyar quan arribem a l'equilibri físic i emocional. Ens adonem que la discapacitat comporta limitacions per l'infant produïdes per la seva deficiència física, sensorial o psíquica. Però tot i disposar de límits, pot gaudir de la vida, i pot proposar-se fites, i que cal eliminar les barreres que la societat ha anat creant i que no són límits de l'infant.

La primera barrera que ens ve imposada per la societat és la doble línia d'escoles existent actualment en el nostre país. Hi ha

escoles ordinàries (durant anys anomenades normals), i escoles especials. Mentre existeixi aquesta categorització estem dient que hi ha nens normals i nens especials, que no poden compartir un mateix espai educatiu i que la societat en el seu context socialitzador els separa.

Diem que els infants tenen drets, i fins aquí tots estariem d'acord. En canvi, cal haver proclamat els Drets de les Persones Discapacitades, perquè sembla que no tots tenien els mateixos drets. Que quan l'infant és discapacitat cal que l'ajudem amb drets que el protegeixin. Un d'aquests drets és l'escolarització en escoles ordinàries.

El govern ha de ser clar en aquest punt i ha de fer una aposta contundent cap a l'escola inclusiva. Una escola inclusiva no és admetre en una aula un nen o nena amb discapacitat. Res més lluny del nostre pensament. No volem una integració del nostre fill o filla, que esdevingui un aïllament dels companys dins de l'aula. No volem aparcar l'infant en una escola, ni volem que l'infant se senti marginat. No volem aules de recolzament que els separi dels companys. Volem aules preparades amb els recursos humans i materials necessaris per a realitzar l'atenció de l'alumnat.

Una escola inclusiva ha de permetre que un nen o nena amb discapacitat sigui un company més de l'aula, tingui els recursos necessaris per anar avançant en la seva formació, s'eliminin les barreres de l'escola que li provoquin limitacions que no té, i que participi de la societat en la qual haurà de viure.

Si féssim el símil de la Piràmide de Maslow, hem de permetre que l'infant a l'escola obligatòria pugui sobreviure, se senti segur, assoleixi autoestima, se socialitzi i aconsegueixi coneixements que li aportin satisfacció i felicitat.

En una escola inclusiva no és l'infant discapacitat el que ha d'aconseguir adaptar-se i semblar-se a la resta d'iguals, és la comunitat educativa la que ha d'esforçar-se per aconseguir un context facilitador que permeti una escolarització òptima.

Quan l'escola inclusiva sigui una realitat en el nostre país, quan la llei la recolzi, quan els recursos siguin a l'abast de la comunitat educativa, aleshores, serà el moment que les famílies sense pors, sense pressions, decideixen escolaritzar els seus fills i filles

amb discapacitat en una escola ordinària. Perquè aquesta escola ordinària serà l'escola que hi haurà al país, serà l'escola que permetrà el canvi progressiu a una societat inclusiva, on tots els individus es valorin tal i com són, on tots els individus tinguin reptes.

Participar de la Plataforma ens dona l'oportunitat de parlar de les nostres experiències i aconseguir treballar per la millora de la realitat educativa del nostre país.

És un espai comú on ens trobem amb professionals del món educatiu, que ens expliquen la seva realitat i les dificultats del dia a dia. Sovint, aquesta realitat ens exaspera i ens rebel·lem com a individus.

En aquest espai compartit neix el consens i les petites accions que considerem poden anar modificant el mapa actual.

Aconseguir una escola inclusiva de qualitat a Catalunya és la fita de la nostra tasca.

De vegades, com a famílies, ens costa separar l'acció que la Plataforma ha de fer, de l'acció que nosaltres faríem. És difícil observar situacions que consideres que no han d'existir, i no fer res. En parlem entre nosaltres, i de tant en tant surt sempre aquesta problemàtica: actuar en els casos individuals o actuar a la societat. De moment, la Plataforma actua a la societat i a l'esfera política, no en els casos concrets.

Demanem una llei catalana d'educació que aposti clarament per la inclusió i sigui de qualitat per a tots.

Demanem una llei que posi els recursos on estigui l'estudiant, i no l'estudiant on es troben els recursos.

Demanem una llei que parli d'inclusió, no d'integració d'estudiants amb discapacitat.

Demanem una llei que potenciï al màxim la inclusió a l'aula ordinària i el funcionament normalitzat de cada centre.

Demanem una llei que supervisi el sistema implantat.

Demanem una llei que determini la transformació progressiva de les escoles d'educació especial en recolzament específic pels centres ordinaris d'educació.

La Plataforma es dirigeix al govern i en els diferents partits polítics per dirigir la mirada cap a l'escola inclusiva. La seva aposta ha de dirigir la nostra societat cap a un país on la inclusió sigui una realitat. Ens reunim amb els partits polítics al Parlament de Catalunya o a les seves seus. Explicuem què és per la Plataforma l'escola inclusiva i la necessitat d'unir les forces pel benefici de la societat catalana.

També cal observar el funcionament del Departament d'Educació. Els seus plans d'acció han de poder ser duts terme i han de ser avaluats. L'escola inclusiva és ara un naixement que cal vetllar perquè creixi forta i sana.

Hi ha dues paraules que són clau en les nostres accions: produir la sensibilització de la societat i exercir de pressió a les forces polítiques i al govern.

Quan una família entra a formar part de la Plataforma, és amb l'objectiu que la seva veu sigui escoltada i possibilitar la vigilància del sistema educatiu, oferint una visió que de vegades, els tècnics i professionals de l'educació no poden observar. El dia a dia de la família amb nen o nena amb discapacitat és un camí mai pla, amb cims que cal pujar i corbes perilloses que hem de saber passar. En nosaltres es reflecteix el sistema, i sabem que

ara no és òptim, de fet, ni s'acosta. Però apareixen les primeres bones pràctiques en escoles inclusives, i d'elles, hem d'aprendre i produir aprenentatges vicaris de la resta d'escoles del país.

Quan la llei demanada sigui una realitat, les experiències positives seran també una realitat. I en aquest moment la família amb nens discapacitats gaudiran d'un sistema educatiu de qualitat on els nens i nenes es desenvoluparan dins de les seves possibilitats, assegurant així una qualitat de vida en el seu futur com a persona socialitzada.

